

[Time: Three Hours]

[Marks: 100]

- NB.**
- 1. All questions are compulsory.**
  - 2. All questions carry equal marks.**
  - 3. Figures to the right indicate full marks.**

1. Explain the meaning of Human Resource Development and discuss its need, scope and relevance. (20)

OR

Elaborate on the qualities of Human Resource Manager and discuss the role and functions of a Human Resource Manager. (20)

2. Explain the term recruitment and elaborate on the process involved in recruitment. (20)

OR

Describe the procedure of selection in an organisation and identify the barriers to effective selection. (20)

3. What is Ergonomics? Elaborate how Ergonomics helps in improving health and safety at the workplace? (20)

OR

Elaborate the term Total Quality Management. Discuss its need and importance. (20)

4. Explain the term Project Human Resource Management. Elaborate on the process of Project Human Resource Management (20)

OR

“How you behave can make all the difference in your employment success.” In light of this statement elaborate on the etiquettes needed in image building in an organization. (20)

5. Write short notes on **any two** of the following:
- Evolution of HR approach (10)
  - Objectives of Performance Appraisal (10)
  - Importance of Corporate Social Responsibility (10)
  - Talent Management (10)

मराठी रूपांतर
(वेळ : 3 तास)

एकूण गुण: 100

सूचना:

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1. मानव संसाधन विकासाचा अर्थ स्पष्ट करा आणि त्याच्या गरज, व्याप्ती आणि संदर्भ यांची चर्चा करा. 20
- किंवा
मानव संसाधन व्यवस्थापकाचे गुणधर्म सविस्तर स्पष्ट करा आणि मानव संसाधन व्यवस्थापकाची कार्ये आणि भूमिका यांची चर्चा करा. 20
- प्र.2. भरती ही संज्ञा स्पष्ट करा आणि भरतीमध्ये समाविष्ट प्रक्रिया यावर तपशिलाने लिहा. 20
- किंवा
संघटनेमधील निवडीच्या प्रक्रियेचे वर्णन करा आणि प्रभावी निवडीतील अडथळांचा शोध घ्या. 20
- प्र.3. कार्याभ्यास म्हणजे काय? कामाच्या ठिकाणी सुरक्षा आणि आरोग्य सुधारणेत कार्याभ्यास कसा मदत करतो? 20
- किंवा
समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापण ही संज्ञा स्पष्ट करा, त्याची गरज आणि महत्त्व यांची चर्चा करा. 20
- प्र.4. प्रकल्प मानव संसाधन व्यवस्थापन ही संज्ञा स्पष्ट करा. प्रकल्प मानव संसाधन व्यवस्थापनाच्या प्रक्रियेचे तपशिल द्या. 20
- किंवा
तुमच्या नोकरीच्या यशामध्ये तुम्ही कसे वर्तन करता हे महत्वाचे असते या विधानाचे संघटनेतील प्रतिमा उभारणीतील गरज म्हणून असलेल्या शिष्टाचारावर तपशीलाने लिहा. 20
- प्र.5. थोडक्यात टिप लिहा (कोणतेही दोन)
1. मानव संसाधन दृष्टिकोणाचा विकास 10
  2. कार्य मूल्यमापनाची उद्दिष्टे 10
  3. संघिय सामाजिक जबाबदारीचे महत्त्व 10
  4. प्रज्ञा व्यवस्थापन 10